

بررسی نوسانات میزان مواد مغذی در سواحل شهرستان بوشهر (۱۳۹۴-۱۳۹۳)

سهیلا امید^۱؛ محسن نوری نژاد^۲؛ عبدالرسول مرزبانی^۲؛ عبدالرسول اسماعیلی^۲؛ آرش حق شناس^۲؛

علی کاویانی^۲

^۱ موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران

^۲ پژوهشکده میگوی کشور، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی،

بوشهر

*مسئول مکاتبات: smomidi@gmail.com

چکیده: یکی از مشکلات مهم و تأثیرگذار بر آب‌های ساحلی، سطح بالای مواد مغذی به‌خصوص نیتروژن و فسفر است که همراه با مواد آلوده‌کننده وارد آب می‌شوند. این مواد آلوده‌کننده به‌طور عمده حاصل از فعالیت‌های بشر است که شامل ورودی‌هایی از کشاورزی، صنعت و وسایل نقلیه می‌باشند. از جمله اثرات افزایش سطح نیتروژن و فسفر، یوتریفیکاسیون در اکوسیستم آبی است که یکی از جدی‌ترین تهدیدهای زیست‌محیطی است. روش تحقیق بر این اساس، به‌منظور پایش تأثیر فعالیت‌های انسانی و تغییرات جوی بر محیط‌زیست، کیفیت آب منطقه محدوده آب‌های شهرستان بوشهر تا دلوار، از طریق پایش عوامل آمونیاک، نیترات، نیتريت، فسفات محلول، سیلیکات، کلروفیل a و کل مواد معلق (TSS) در طی 5 فصل، از بهار 1393 تا بهار 1394، در 16 ایستگاه، مورد بررسی قرار گرفت. نمونه‌ها بر اساس روش‌های استاندارد برداشت شده و پس از جمع‌آوری در ظروف مخصوص، در شرایط دمایی مناسب به آزمایشگاه منتقل گردید. در آزمایشگاه به‌منظور اندازه‌گیری میزان هر یک از عوامل سیلیکات، از توفسفات، نیترات، نیتريت و آمونیاک، از دستگاه اسپکتروفتومتر HACH مدل DR4000 و دستور کارهای مربوطه استفاده شد. میزان کل مواد معلق (SST) و کلروفیل a بر اساس روش‌های استاندارد اندازه‌گیری گردید. در نهایت داده‌های حاصل از اندازه‌گیری عوامل مختلف، با استفاده از نرم‌افزار آماري SSPS و آزمون‌های آنالیز واریانس یک طرفه (AVONA) و توکی (yekuT)، تجزیه و تحلیل گردیدند. نتایج بررسی داده‌های به‌دست‌آمده نشان می‌دهند که در طول مدت اجرای این تحقیق؛ دامنه نوسانات آمونیاک، نیتريت، نیترات، فسفات محلول، سیلیکات و کل مواد معلق به ترتیب 0/04-0/123، 0/0013-0/0212، 0/003-0/0944، 0/01-1/812، 0/147-1/257 و 21/93-44/67 میلی‌گرم بر لیتر محاسبه و ثبت گردید. همچنین تغییرات میزان کلروفیل a از حداقل 0/71 میلی‌گرم بر مترمکعب در فصل بهار 94 تا حداکثر 1/51 میلی‌گرم بر مترمکعب در فصل بهار 93 بوده است. مقایسه مقادیر فوق با میزان ثبت شده این عوامل در منطقه مورد مطالعه در طول 15 سال اخیر و همچنین مقادیر استاندارد آب دریا، گویای آن است که میزان تمامی عوامل در دامنه نوسانات طبیعی و در محدوده مجاز است.

کلیدواژه‌ها: بوشهر، دلوار، مواد مغذی، خلیج فارس